

Інформаційно-аналітична довідка щодо участі України у Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» станом на 25.09.2024

Результати участі України у межах Рамкової програми з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» за період з 2021 року до вересня 2024 року узагальнено за матеріалами Генерального директорату з досліджень та інновацій Європейської комісії (DG RTD).

Резюме

Українські апліканти демонструють зростання практично всіх показників участі у рамкових програмах ЄС з досліджень та інновацій:

- за період у 3 роки 8 місяців РП «Горизонт Європа» 2021-2024 отримано на 7% більше грантового фінансування (52,2 млн євро), ніж відповідний показник 48,87 млн євро за весь період дії 7+ років РП «Горизонт 2020» 2014-2020;

- на 33% збільшилася середня сума гранту на 1 проєкт: у РП «Горизонт Європа» отримує в середньому 277659 євро на 1 проєкт, а у РП «Горизонт 2020» складала 207957 євро на 1 проєкт;

- на 64% підвищилася успішність поданих проєктних пропозицій за рахунок низки факторів до 15,38% у РП «Горизонт Європа» порівняно з 9,33% у РП «Горизонт 2020»;

- на 8% збільшилася кількість унікальних учасників до 186 у РП «Горизонт Європа» порівняно з 172 у РП «Горизонт 2020»;

- у середньому 1,42 української організації бере участь у 1 проєкті РП «Горизонт Європа», що наразі фактично не змінилося з попередньої рамкової програми;

- прискорилися темпи подання проєктних пропозицій у середньому на 24% у місячному та на 21% у річному вимірах до 41 та 492 у РП «Горизонт Європа з 33 щомісяця та 406 щорічно у РП «Горизонт 2020» відповідно;

- на 16% збільшилися темпи подання проєктних пропозицій у РП «Горизонт Європа» до 65 щомісячно за 8 місяців 2024 року порівняно з 56 в середньому за місяць у 2023 році.

За підсумками реалізації Програми «Горизонт 2020» Україна посіла 7-ме місце серед 16 асоційованих країн за загальними показниками участі та обсягом залучених коштів, що свідчить про високий науковий та інноваційний потенціал країни.

За період дії РП «Горизонт Європа» Україна посідає 6-те місце серед 19 асоційованих країн за загальними показниками участі та 7-ме – за обсягом залученого грантового фінансування у 52,2 млн євро, що складає за курсом НБУ 2,421 млрд грн. За рішенням ЄС Україна звільнена від сплати внеску до РП «Горизонт Європа» у 2022 році, тому отримані гранти є додатково залученим та безповоротним фінансуванням сектору досліджень та інновацій.

1. Участь України в рамкових програмах ЄС з досліджень та інновацій: порівняльна характеристика

1.1. Загальні результати участі України у РП «Горизонт 2020»

За участі українських аплікантів було подано 2840 заявок (0,28% від усіх заявок за РП «Горизонт 2020»), підписано 235 грантових угод (0,66% від усіх підписаних) на суму 48,87 млн євро (0,07% від усього фінансування). Загалом 172 українські організації (0,41% від загальної кількості учасників) стали учасниками РП «Горизонт 2020».

Відсоток успішних заявок в Україні за РП «Горизонт 2020» складає 9,3%. Середній показник успішності країн-учасниць – 6,76%.

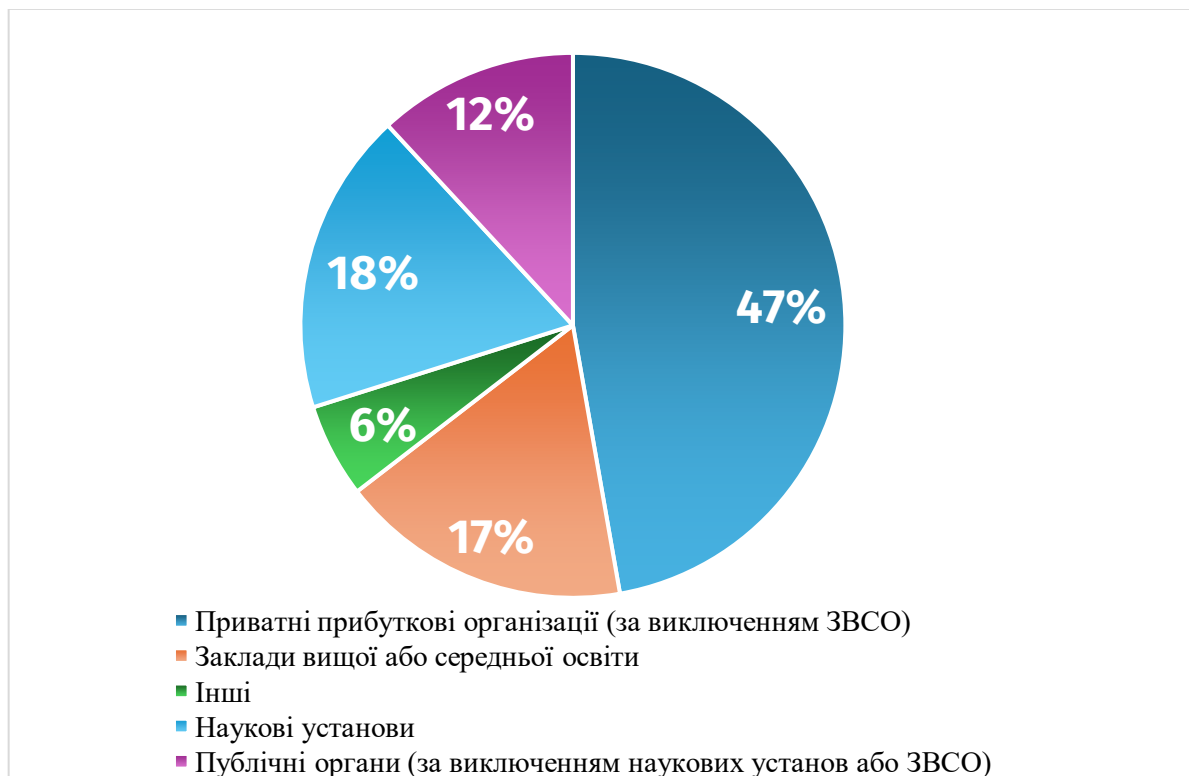

Рисунок 1. Розподіл учасників від України у РП «Горизонт 2020» за отриманим фінансуванням

Лідером серед українських учасників РП «Горизонт 2020» за обсягом залученого грантового фінансування, кількістю проєктів та кількістю учасників були приватні прибуткові організації, тобто бізнес (див. Рис.1).

Зокрема, із суми 48,87 млн євро 23,09 млн євро фінансування (47,1%) отримали приватні прибуткові організації, 8,79 млн євро (18%) отримали наукові установи, 8,47 млн євро (17%) – заклади вищої або середньої освіти, 5,81 млн євро (12%) – публічні організації (крім закладів вищої або середньої освіти) та 2,73 млн євро (6%) – інші організації.

1.2. Загальні результати участі України у РП «Горизонт Європа»

За період виконання Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт Європа» за 2021-2024 роки було подано 1827 заявок (0,42% від усіх заявок за Рамковою програмою «Горизонт Європа»), підписано 188 грантових угод (1,31% від усіх підписаних) на суму 52,2 млн євро (0,13% від усього фінансування). Загалом 186 українських організацій (0,71% від усіх організацій-учасниць) стали учасниками РП «Горизонт Європа».

Відсоток успішних заявок в Україні за РП «Горизонт Європа» складає 15,38%. Середній показник успішності країн-учасниць Програми – 15,28%.

Рисунок 2. Розподіл учасників від України у РП «Горизонт Європа» за отриманим фінансуванням

1.3. Порівняльний аналіз участі України в рамкових програмах ЄС з досліджень та інновацій

Таблиця 1. Динаміка участі України у рамкових програмах ЄС «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа» за період 2014-2024 рр., станом на 25.09.2024 р.

Показник	Горизонт 2020, 2014-2020 рр.* (7 років)	Горизонт Європа**, 2021-2024 рр. (3 р. 8 міс.)	Динаміка змін, коеф. ст.3/ст.2	Динаміка змін, %
1	2	3	4	5
Заявок, одиниць	2840 (0,28 % від усіх заявок)	1827 (0,42 % від усіх заявок)	0,64	- 36
Заявок у середньому за місяць, одиниць	33	41	1,24	+ 24
Заявок у середньому за рік, одиниць	406	492	1,21	+ 21
Грантові угоди, одиниць	235 (0,66% від усіх за Програмою)	188 (1,31% від усіх)	0,8	- 20

Успішність заявок, %	9,33 % (6,76% у середньому)	15,38% (15,28%)	1,64	+ 64
Фінансування, млн євро	48,87 (0,07 % від усього фінансування)	52,52 (0,13% від усього)	1,07	+ 7
Унікальна участь, одиниць	172 (0,66% від загальної к-сті)	186 (0,71% від загальної к-сті)	1,08	+ 8
Участь організацій, одиниць	336 (0,19% від загальної к-сті)	267 (0,29% від загальної к-сті)	0,79	- 21
Кількість проектів, які координуються учасниками від України	28	9	0,32	- 68

* За даними ЄК станом на липень 2023 року близько 40% проектів РП «Горизонт2020» було не завершено, тому інформація щодо таких показників, як отримане фінансування, кількість підписаних грантів, участь організацій та унікальна участь може коригуватися залежно від фінальної оцінки виконання проектів.

**Порівняльний аналіз за період 7 років РП «Горизонт 2020» та 3 роки 8 місяців РП «Горизонт Європа».

Джерело: сайти Horizon Dashboard та CORDIS, Генеральний директорат з досліджень та інновацій ЄК.

1.4. Учасники від України в рамкових програмах «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа»: порівняльний аналіз

У середньому 1,42 учасника від України взяли участь у рамкових програмах, кількість наразі незмінна. У розрізі категорій учасників спостерігається збільшення участі ЗВО (10%) та інших організацій (21%).

За показником участі організацій (participation) кожна організація порахована N кількість разів у N проектах. Тобто якщо одна й та ж організація брала участь у 5 проектах, то участь такої організації складає 5 разів.

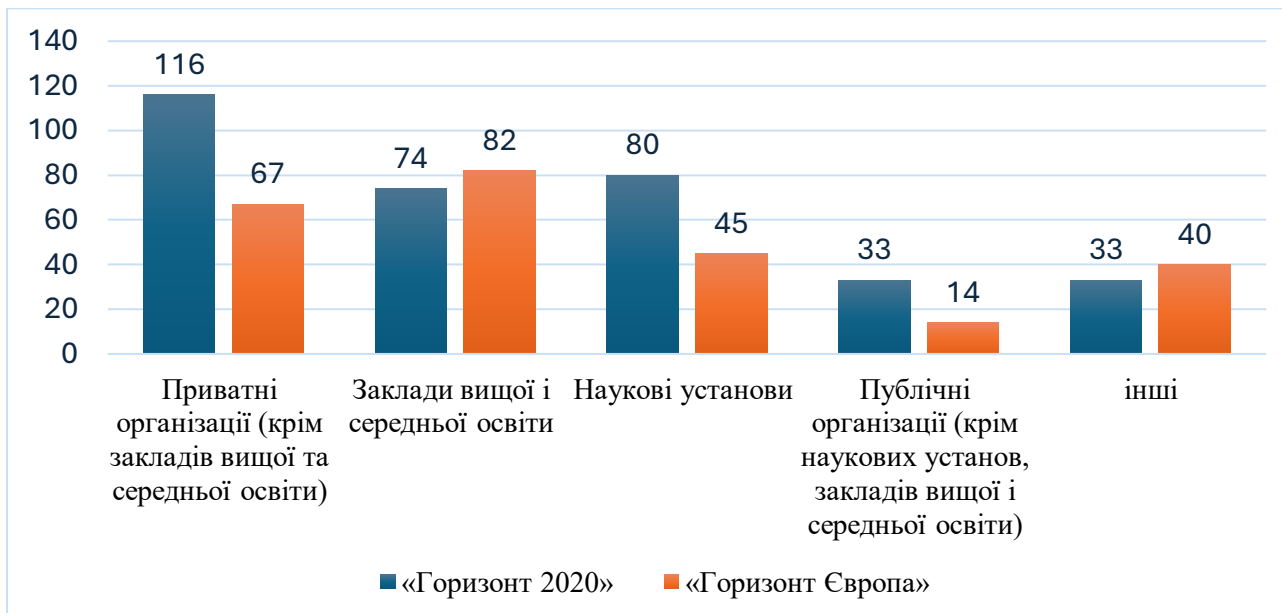

Рисунок 3. Порівняльний аналіз участі (participation) українських організацій у проєктах рамкових програм ЄС

Кількість унікальних учасників зростає на 8% у РП «Горизонт Європа» порівняно з РП «Горизонт 2020». За категоріями учасників найбільше беруть участь приватні прибуткові організації – 55, ЗВО – 45 (+55%), наукові установи – 36, інші організації – 30 (+58%), публічні органи – 14.

За цим показником унікальна участь розрахована так: кожна організація порахована 1 раз у N кількості проєктів. Тобто якщо одна й та ж організація брала участь у 5 проєктах, то унікальна участь такої організації складає 1 раз.

Рисунок 4. Порівняльний аналіз унікальних учасників (unique participation) від України у проєктах рамкових програм ЄС

1.5. Фінансування українських організацій у рамкових програмах «Горизонт 2020» та «Горизонт Європа»: порівняльний аналіз

Порівняно з 7 роками РП «Горизонт 2020» загальний обсяг фінансування за 3 роки 8 місяців РП «Горизонт Європа» збільшився на 7%. Збільшилися відповідні показники у всіх категорій учасників: найбільше отримують приватні прибуткові організації, потім ЗВО (+82%), наукові установи, публічні органи та інші організації (+19%).

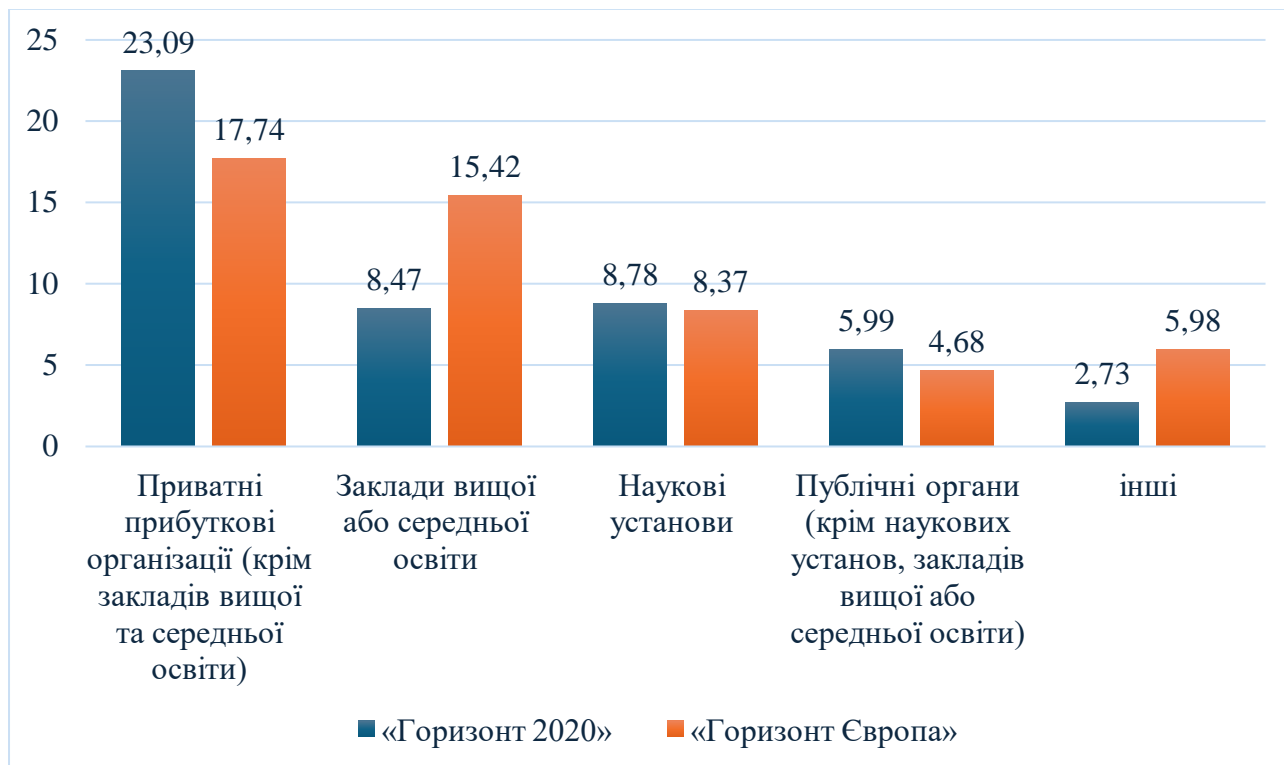

Рисунок 5. Порівняльний аналіз розподілу учасників за обсягом отриманого фінансування, млн євро

2. Участь України в РП «Горизонт Європа»

Локомотивом участі України за обсягом залучених коштів та за кількістю унікальних учасників залишаються приватні прибуткові організації, тобто бізнес (див. Рис. 4). Поряд з тим, спостерігаються випереджувальні темпи зростання участі ЗВО у розрізі кількості грантів, загальної участі та обсягу фінансування, суттєво посилилася активність за цими показниками таких категорій учасників, як наукові установи, публічні органи та інші організації України.

За категоріями учасників отримане фінансування розподіляється таким чином: приватні компанії – 17,74 млн євро (або 34%), заклади вищої освіти – 15,42 млн євро (30%), наукові установи – 8,32 млн євро (16%), інші організації – 5,98 млн євро (11%) та публічні органи (крім закладів вищої або середньої освіти) – 4,68 млн євро (9%).

2.1. Подання проєктних пропозицій від України

Українські учасники подали 1827 проєктних пропозицій (eligible applications) на загальну суму 473,3 млн євро. Із них 1185 пропозицій (eligible proposals) відповідали формальним критеріям та пройшли повністю процедуру оцінювання.

У середньому від України подають 41 проєктну пропозицію на місяць та 492 пропозиції на рік відповідно, що більше на 24% та 21% порівняно з РП «Горизонт 2020».

Розподіл учасників за кількістю поданих пропозицій: заклади вищої або середньої освіти – 697 пропозицій (38,6%), приватні компанії – 422 (23,4%), наукові установи – 302 (16,7%), публічні органи – 213 (11,8%), інші організації – 170 (9,4%).

Усього учасниками поданих пропозицій були 799 українських організацій.

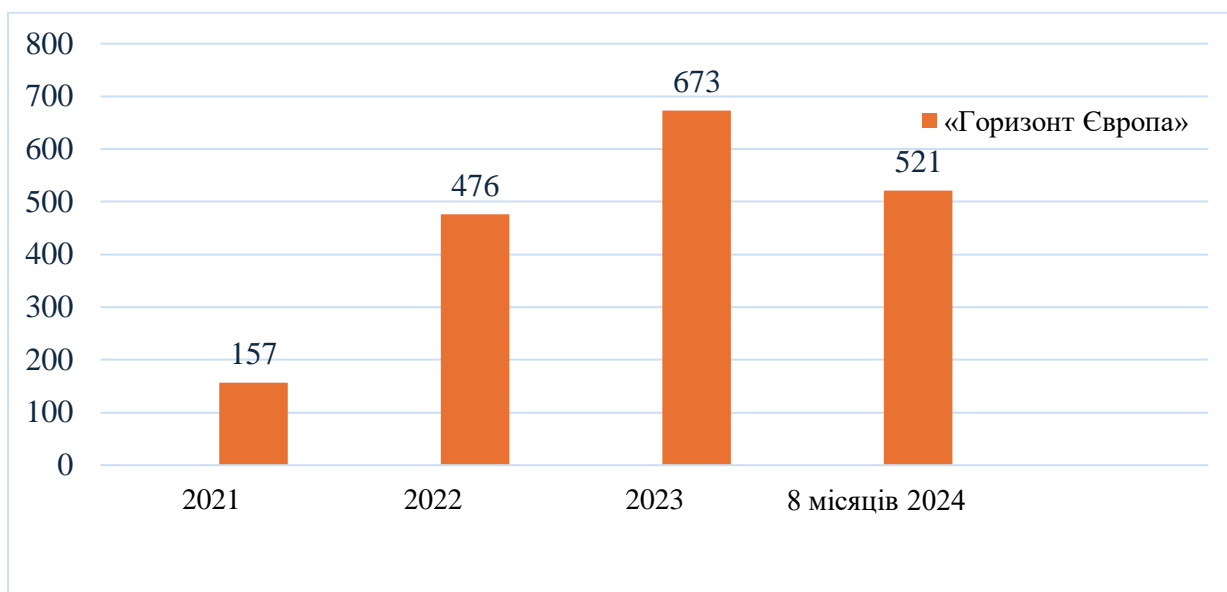

Рисунок 6. Кількість поданих проєктних пропозицій за рік

Середня кількість поданих проєктних пропозицій зростає кожного року, зокрема, щомісячно за 8 місяців 2024 року подається вже на 9 пропозицій (або 16%) більше, ніж у 2023 році.

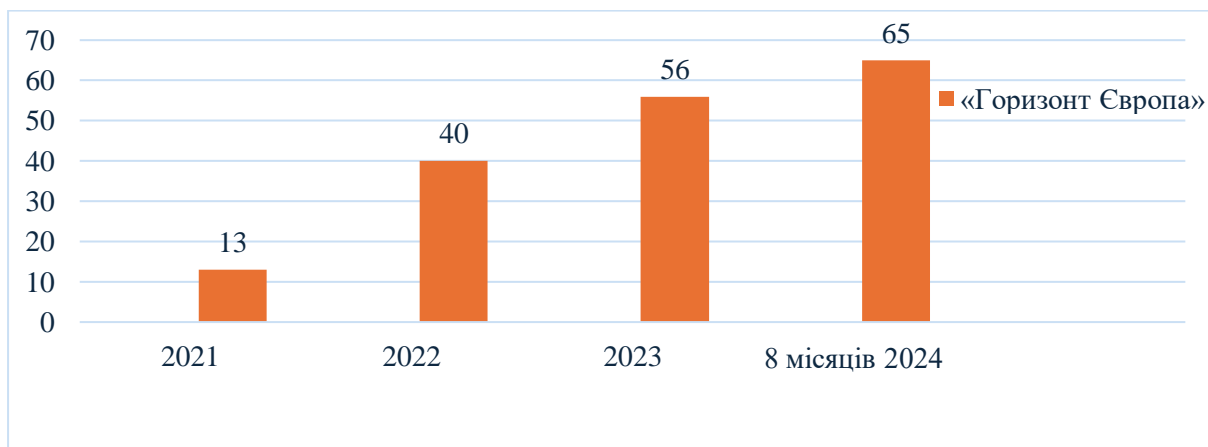

Рисунок 7. Середня кількість поданих проєктних пропозицій на місяць від України

2.2. Подання проєктних пропозицій за програмними компонентами

Топ-10 програмних компонентів за рівнем успішності: «Дослідницькі інфраструктури» – 46%, «Європейські інноваційні екосистеми» – 29%, «Дії Марії Склодовської-Кюрі» – 21%, кластер 6 – 18%, кластер 5 та «Розширення участі та поширення передового досвіду» – 17%, кластер 1, 2 та 4 – 16%, «Реформування та вдосконалення європейської системи досліджень та інновацій» – 11%.

Кількість проєктних пропозицій, що подано за програмними компонентами:

- кластер 5 «Клімат, енергетика та мобільність» – 336 подано, з яких 190 відповідали формальним критеріям, 33 відібрані для фінансування, 17% – рівень успішності;
- кластер 2 «Культура, креативність та інклюзивне суспільство» – 218 поданих пропозицій, з яких 169 відповідали формальним критеріям, та 27 відібрані до фінансування;
- «Дії Марії Склодовської-Кюрі» – 203 подано, 136 допущені та 28 відібрані до фінансування;
- кластер 6 «Продовольство, біоекономіка, природні ресурси, сільське господарство і навколишнє середовище» – 200 подано, 142 відповідали критеріям та 25 відібрані для фінансування;
- «Розширення участі та поширення передового досвіду» – 195 подано, 107 відповідали критеріям та 18 відібрані для фінансування;
- кластер 4 «Цифровізація, промисловість, космос» – 182 подано, 132 відповідали критеріям та 21 відібрані для фінансування;
- «Європейська інноваційна рада» – 173 подано, 101 відповідала критеріям та 8 відібрані для фінансування;
- кластер 3 «Цивільна безпека для суспільства» – 87 подано, 55 відповідали критеріям та 4 відібрані для фінансування;
- кластер 1 «Здоров'я» – подано 76, відповідали критеріям 58 та 9 відібрані для фінансування;
- «Реформування та вдосконалення європейської системи досліджень та інновацій» – подано 52, з яких 28 відповідали критеріям та 18 рекомендовані для фінансування;
- «Європейські інноваційні екосистеми» – подано 34, 28 відповідали критеріям та 8 відібрані для фінансування;
- «Дослідницькі інфраструктури» – подано 15, 13 відповідали критеріям та 6 відібрані;
- «Європейська дослідницька рада» – 30 подано, 26 відповідали критеріям та 0 відібрано.

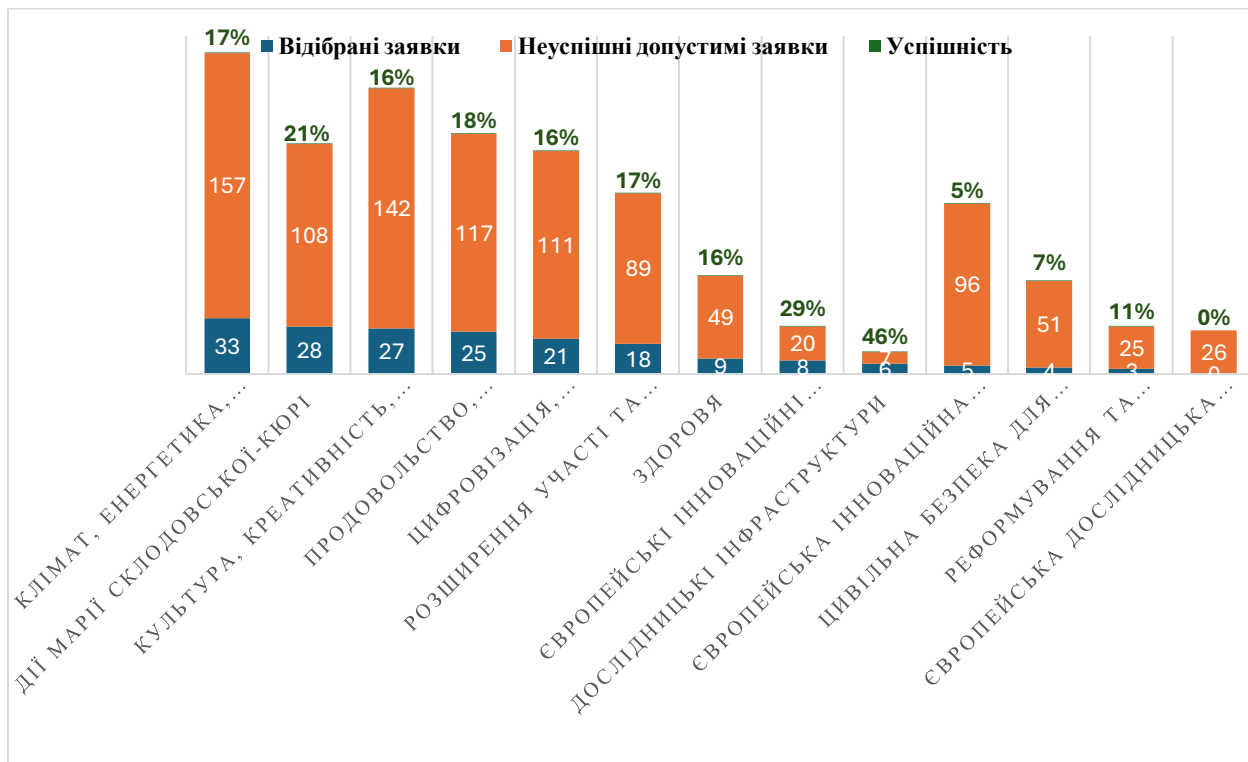

Рис. 8. Допущені пропозиції (eligible proposals), відібрані пропозиції (retained proposals) та успішність (% між відібраними та допущеними) у розрізі програмних компонентів

2.3. Динаміка отримання проєктів

Перші проєкти учасники підписали у 2022 році у зв'язку з тим, що фактично конкурси Програми було оголошено навесні 2021 року, при цьому період оцінки проєктної пропозиції становить до 5 місяців та підписання грантової угоди складає до 3 місяців за умовами Програми.

Щороку спостерігається зростання кількості проєктів. Зберігається тенденція стійкого зростання як кількості проєктів, так і успішності поданих пропозицій.

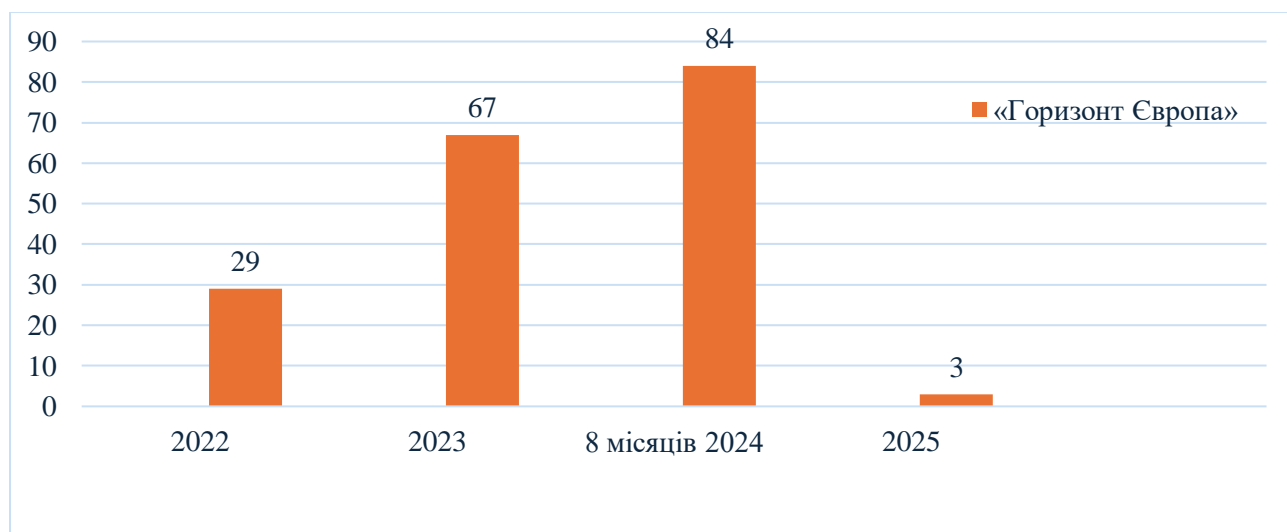

Рисунок 9. Динаміка зростання кількості проєктів, що розпочалися за рік від України

2.4. Обсяг отриманого грантового фінансування

Учасники від України отримали 52,2 млн євро грантового фінансування за 3 роки 8 місяців РП «Горизонт Європа», що вже перевищує на 7% обсяг фінансування, отриманого за весь період дії РП «Горизонт 2020». Спостерігається випереджувальне зростання обсягів отриманого фінансування щороку.

Якщо у РП «Горизонт 2020» Україна отримувала в середньому 207957 євро на 1 проєкт, то у РП «Горизонт Європа» отримує в середньому 277659 євро на 1 проєкт, або на 33% більше фінансування.

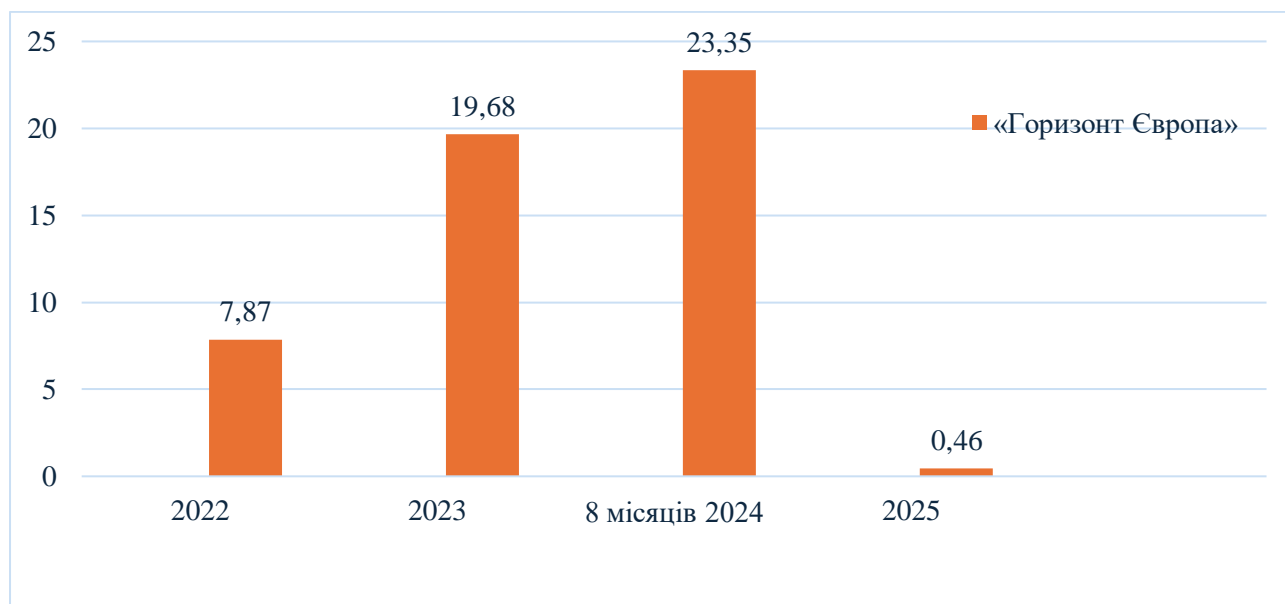

Рисунок 10. Динаміка отримання грантового фінансування учасниками від України в РП «Горизонт Європа», млн євро

Загалом фінансування отримують 186 учасників від України, розмір гранту варіюється від 0 євро до 1749362,5 євро (НФДУ за 1 проєкт). Найбільше отримує Національний науковий антарктичний центр – 1786335 євро в рамках 3 проєктів. За категоріями учасники розподіляються таким чином:

- приватні прибуткові – 55 унікальних учасників, 17,74 млн євро (34%) з 57 грантів, у середньому 311228 євро на 1 проєкт;
- заклади вищої або середньої освіти – 45 унікальних учасників, 15,42 млн євро (30% від України) та 76 грантів, у середньому 202894 євро на 1 проєкт;
- наукові установи – 36 унікальних учасників, 8,37 млн євро (16% від України) та 43 гранти, у середньому 194651 євро на 1 проєкт;
- інші організації – 30 унікальних учасників, 5,98 млн євро (11%) та 33 гранти, тобто у середньому 181212 євро на 1 проєкт;
- публічні органи (крім закладів вищої або середньої освіти) – 14 унікальних учасників, 4,68 млн євро (9%) та 14 грантів, у середньому 334285 євро на 1 проєкт.

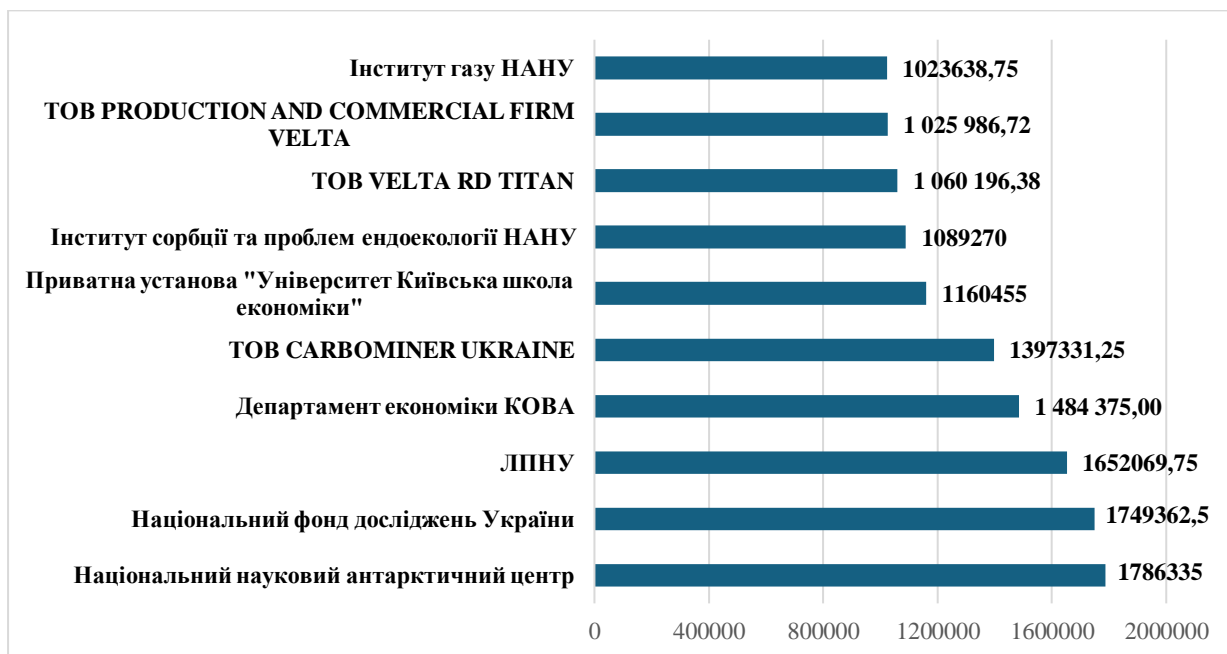

Рис. 11. Топ-10 учасників за обсягом фінансування, євро

Відзначено участь (participation) від України загальною кількістю 267.

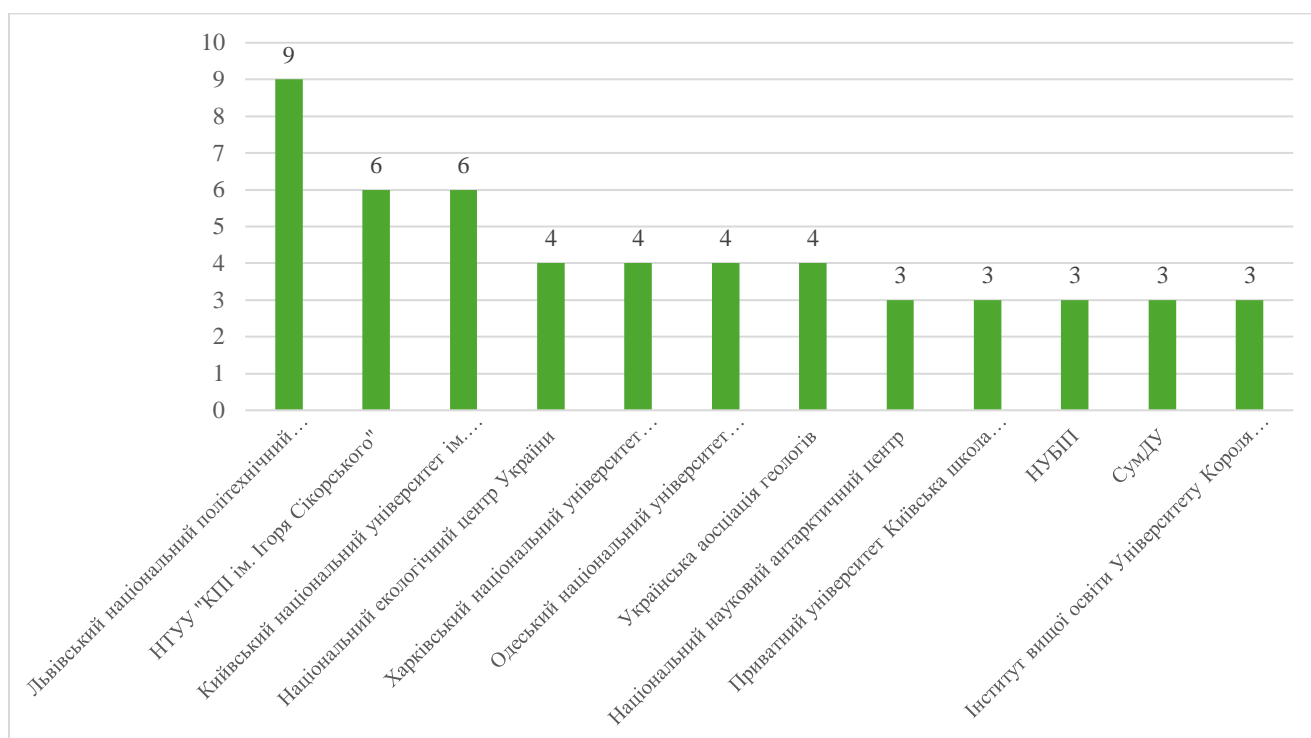

Рис.12. Топ-12 учасників від України за участю у проєктах (participation)

2.5. Розподіл фінансування за напрямками та програмними компонентами

У розрізі напрямів найбільше фінансування отримано за напрямом II «Глобальні виклики та європейська промислова конкурентоспроможність» – 31,13 млн євро, або 59,6% від загального фінансування України, за окремим компонентом «Розширення участі та зміцнення європейського дослідницького простору» складає 7,32 млн євро (14%), «Інноваційна Європа» – 7,02 млн євро (13,45%), «Передова наука» – 6,73 млн євро (12,87%).

Таким чином, найбільша активність спостерігається за напрямом II, за яким отримано у 1,5 раза, або на 10,06 млн євро більше фінансування, ніж за іншими трьома напрямами та компонентами РП «Горизонт Європа» разом узятими. За іншими трьома напрямами фінансування отримується схожими темпами та достатньо рівномірно розподілено.

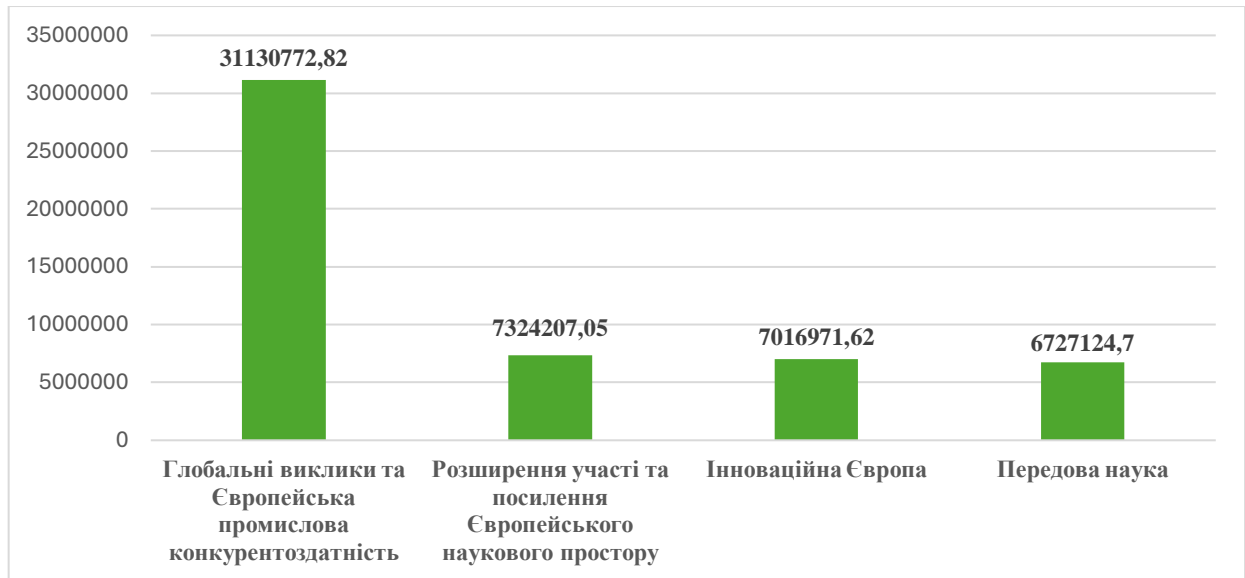

Рис. 13. Фінансування за напрямами

Учасники від України отримують фінансування у рамках всіх програмних компонентів, крім Європейського оборонного фонду, участь у якому наразі закрыта.

Зокрема, у розрізі програмних компонентів найбільше отримано фінансування за кластером 5 – 14,54 млн євро, або 27,85%, «Розширення участі та поширення передового досвіду» – 7,23 млн євро (13,88%), кластер 4 – 6,62 млн євро (12,68%), «Дії Марії Склодовської-Кюрі» – 5,86 млн євро (11,22%), «Європейська інноваційна рада» – 4,83 млн євро (9,25%), кластер 6 – 4,71 млн євро (9,02%) тощо.

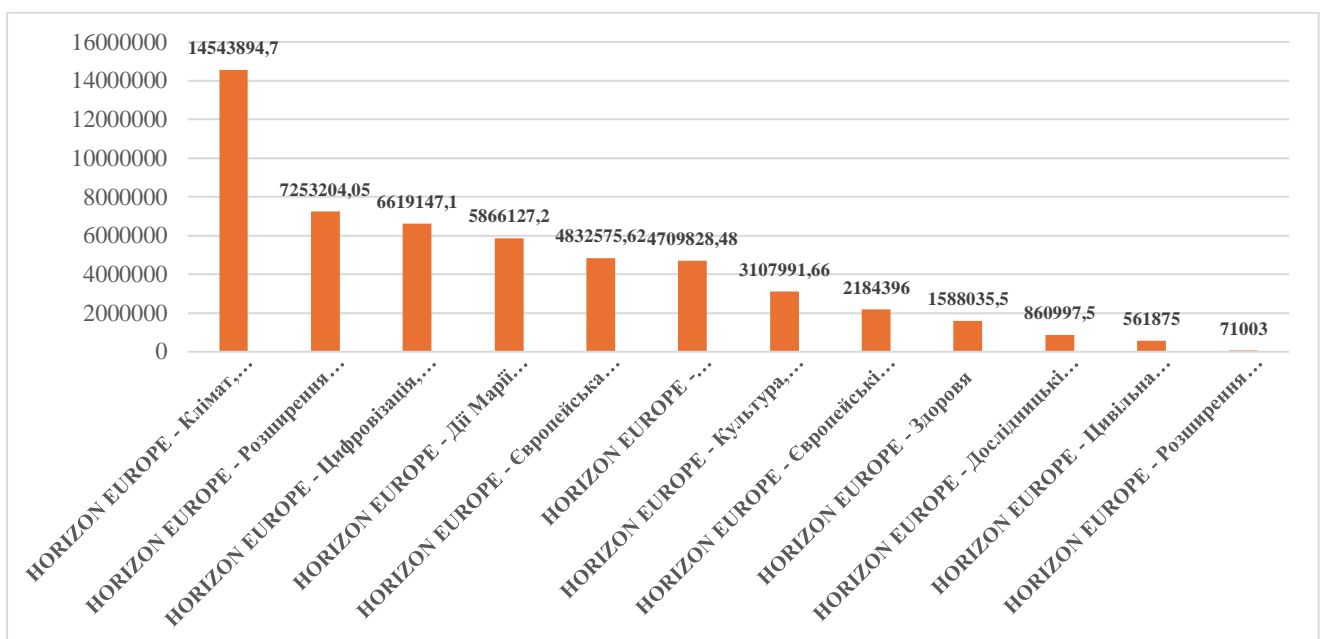

Рис. 14. Фінансування за програмними компонентами

2.6. Співробітництво з іншими країнами та їхніми організаціями

Загалом Україна співпрацює у чинних проєктах із представниками 79 країн світу. Зокрема:

- 27 країн-членів ЄС;
- 16 асоційованих країн за кількістю партнерських зв'язків: Великобританія, Норвегія, Туреччина, Сербія, Ісландія, Молдова, Грузія, Північна Македонія, Албанія, Ізраїль, Канада, Туніс, Боснія та Герцеговина, Вірменія, Фарерські острови, Чорногорія;
- 36 третіх неасоційованих країн: Швейцарія, США, Австралія, Марокко, Азербайджан, ПАР, Казахстан, КНР, Мексика, Кенія, Ефіопія, Бразилія, Японія, Індія, Аргентина, Південна Корея, Узбекистан, Саудівська Аравія, Гана, Непал, Ліван, Колумбія, Монголія, Киргизстан, В'єтнам, Куба, Палестина, Сінгапур, Болівія, Філіппіни, Шрі-Ланка, Гренландія, Таджикистан, Домініканська республіка, Макао, Ель Сальвадор.

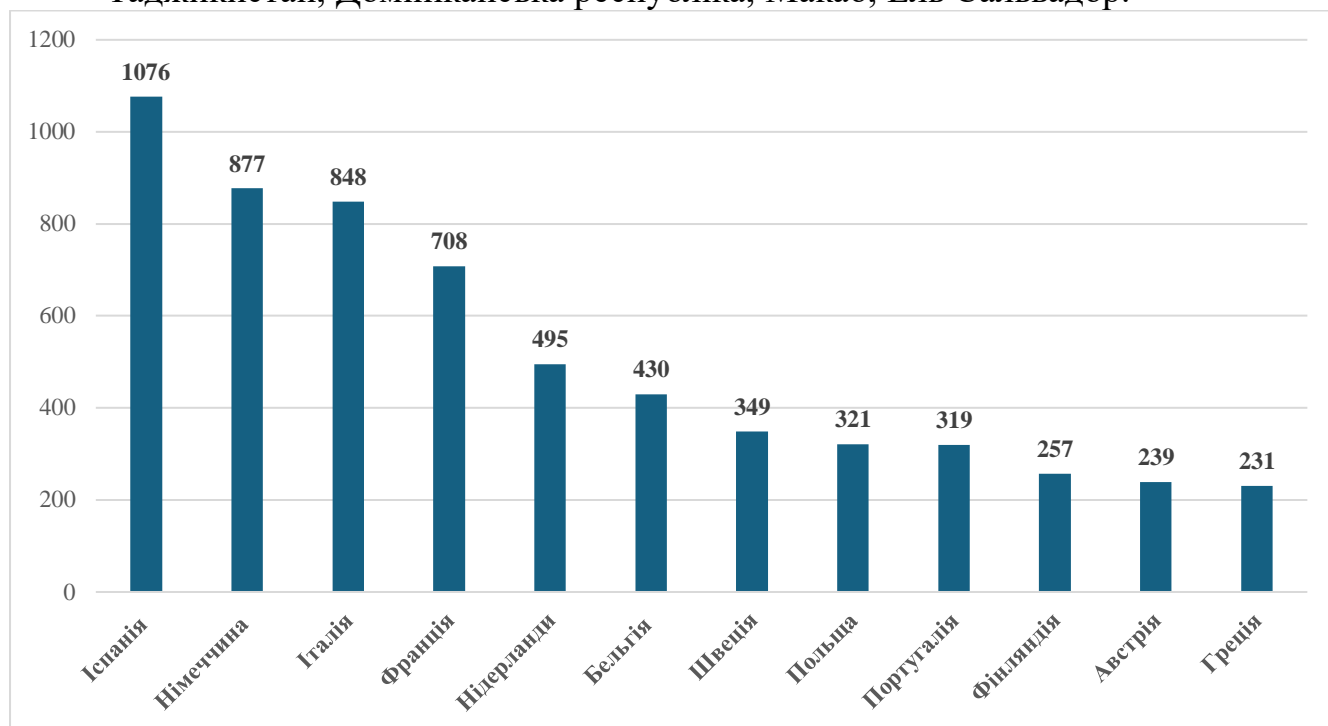

Рис.15. ТОП-12 країн за кількістю партнерств з Україною за даними Європейської комісії